

Dato: 6-06-2012

Ref.: ANH

J.-nr.: 20101010239

Miljø & Vej

miljo-vej@ltk.dk

Dispensation fra Naturbeskyttelseslovens § 3 til udvidelse af en sø i Tordals Mose

På baggrund af et forslag fra Danmarks Naturfredningsforening ønsker Lyngby-Taarbæk Kommune at foretage nogle ændringer ved den vestligste beliggende sø i Tordals Mose.

Der meddeles hermed dispensation fra Naturbeskyttelseslovens § 3 til udvidelse af en sø. Det berørte område, Tordals Mose, ligger på matr. nr. 13 al, Kgs. Lyngby By, Kgs. Lyngby.

Se bilag 1 bagerst i dette brev for projektets beliggenhed og -beskrivelse samt kommunens vurdering.

Materiale i sagen

Følgende materiale har dannet baggrund for behandling af sagen:

Brev af 28. oktober 2010 fra Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling i Lyngby-Taarbæk Kommune.

E-mail af 16. juni 2011 fra Lyngby-Taarbæk Kommunes Miljø & Vej.

Besigtigelse af lokaliteten den 4. juli 2011 med Amphi Consult og Lyngby-Taarbæk Kommune.

Telefonsamtale den 5. juli 2011 med Hans Nielsen fra DN's lokalafdeling.

Baggrund

Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling fik i 1991 gravet den pågældende sø i Tordals Mose efter tilladelse fra Lyngby-Taarbæk Kommune og Københavns Amt. I mange år har denne sø i perioder gået over sine bredder og oversvømmet et område nord for Ermelundsstien, herunder en ridesti som løber langs Ermelundsstien. Søens udstrækning ændrer form hele tiden, hvilket kan konstateres på luftfotos fra 1995-2010. Søen får tilført kilde- og overfladevand. Rigestien ligger lavere end mosen, hvilket betyder, at der opstår en temporær vandansamling på rigestien i vinterhalvåret.

Denne temporære vandansamling afsnøres når vandstanden de fleste forår falder usædvanligt hurtigt, formentlig pga. afdræning til den meget lavere beliggende opfyldt Fæstningskanal lidt syd for området. Når den afsnørede sø

Teknisk Forvaltning
Rådhuset
Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Tlf. 45 97 30 00
Fax. 45 97 30 01

anh@ltk.dk
www.ltk.dk

udtørrer, dør de insekter, salamanderlarver og haletudser, der befinder sig her.

Mellem ridestien og søen er der høj sumpvegetation, der om sommeren udgør en synsmæssig barriere mod søen. Det samme gør en mindre og kunstig høj, som ligger tæt på søen.

Det er af DN's lokalafdeling i brev af 28. oktober 2010 foreslået, at der foretages en udvidelse af den eksisterende sø med et lavvandet område mod syd. Desuden forslås det, at en mindre og kunstig høj fjernes. Det opgravede materiale anvendes til opfyldning af den temporære vandansamling på ridestien.

Indgrebene foreslås gennemført for at højne natur- og landskabsværdierne inden for området, bl.a. ved herved at give publikum bedre adgang til søbredden. Herudover forebygges fortsatte oversvømmelser af ridestien, hvori vandhulsdyr bliver fanget ved udtørring.

Lovgrundlag

Området, hvor der påtænkes afgravet og opfyldt, er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Det vil sige, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af arealet. Kommunen kan dog i særlige tilfælde meddele dispensation fra § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Kommunens afgørelse

Lyngby-Taarbæk Kommune meddeler dispensation fra Naturbeskyttelseslovens § 3 i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 65 stk. 3 (Lov nr. 933 af 24. september 2009 om naturbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1042 af 20. oktober 2008) til dels udvidelse af sø og dels opfyldning af dele af moseområdet.

Hvornår er dispensationen gældende?

Dispensationen må først benyttes, når klagefristen er udløbet. Derudover har en rettidig klage opsættende virkning på afgørelsen, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Vilkår

Dispensationen til arbejdet er givet på følgende vilkår:

1. Det forudsættes, at det ansøgte projekt udføres som beskrevet i projektbeskrivelse – se bilag 1 til dette brev.
2. Det opgravede materiale udspreddes i et lag på højst 30 cm i den temporære vandansamling; subsidiært udlægges overskydende materiale på arealer, der ikke er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 i et lag på maksimalt 20 cm.
3. Hældningen af den planlagte vandhulsudvidelses bund og bredder ikke må være større end 1:5.

4. Arealet der planlægges afgravet til udvidelse af søen afhøstes på forhånd, og det afhøstede materiale fjernes fra § 3-området,
5. Det planlagte indgreb foretages inden for perioden 15. august-1. marts, hvor der er mindst risiko for at skade paddebestande.
6. Der udarbejdes en graveplan, før arbejdet igangsættes.

Andre tilladelser

Dispensation fra "Fredning af Den Grønne Landskabskile mellem Ermelunden og Lyngby Sø" er meddelt af Fredningsnævnet den 12. september 2011.

Orientering ved fund af fortidsminder

Hvis der findes spor af fortidsminder under jordarbejdet, skal arbejdet standses. Fundet skal straks anmeldes til Kroppedal Museum, Kroppedals Allé 3, 2630 Tåstrup, telefonnummer: 43 30 30 01.

Klagevejledning og søgsmål

Dispensationen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af:

- ansøgeren
- ejeren af ejendommen
- offentlige myndigheder
- lokale foreninger og organisationer, som har væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser

En meddelelse om, hvorvidt arealer er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, kan kun påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af ejeren af de berørte arealer.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Nævnet sender en opkrævning på gebyret, når Nævnet har modtaget klagen fra Lyngby-Taarbæk Kommune. Gebyret tilbagebetales, hvis der opnås helt eller delvis medhold i klagen.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

En eventuel klage skal være skriftlig og sendes til Lyngby-Taarbæk Kommune, Miljø & Vej (miljo-vej@ltk.dk) og være i hænde senest kl. 12 den 5. juli 2012. Kommunen videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet.

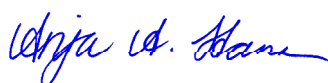
Dispensationen må ikke udnyttes før klagefristens udløb. De vil straks få besked, hvis der modtages klage. I tilfælde af klage må dispensationen ikke udnyttes, før sagen er afgjort af klagemyndigheden, med mindre denne bestemmer andet.

Hvis dispensationen ikke udnyttes inden 3 år, dvs. inden 6. juni 2015 bortfalder den.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene jf. § 88 i Naturbeskyttelsesloven, skal det ske inden 6 måneder fra modtagelse dette brev dvs. inden 6. december 2012.

Henvendelse om dette brev kan rettes til Miljø & Vej på tlf. 45 97 35 70, fax. 45 97 35 99, miljo-vej@ltk.dk.

Venlig hilsen

Anja A. Hansen
Miljø & Vej

Gert Juhl
Miljø & Vej

Kopi til:

Danmarks Naturfredningsforening, E-mail: dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling: hans@nielsen.mail.dk

Kroppedal Museum, E-mail: kontakt@kroppedal.dk

Naturstyrelsen – Roskilde, ROS@nst.dk.

Dansk Ornitologisk Forening, København natur@dof.dk

Friluftsrådet, jesper@andersen-rosendal.dk

Dansk Botanisk Forening, dbotf@mail.tele.dk

Økonomisk Forvaltning, Jacob Lundgaard

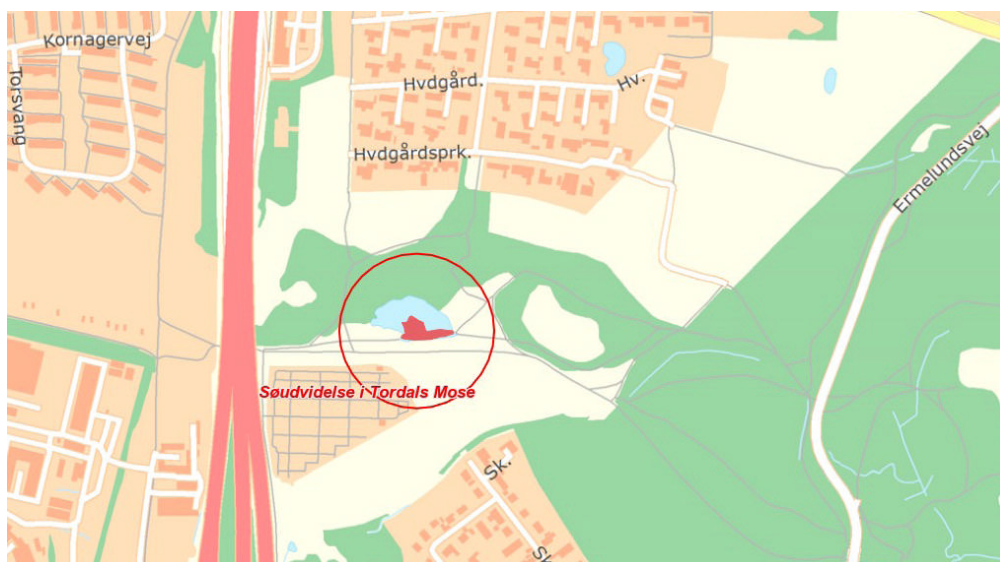
BILAG 1

Oplysninger og beskrivelse af projektet

Baggrund

Tordals Møse er beliggende ved Hvidegårdsparken, syd for Klampeborgvejen, på matrikel 13 al. Kgs. Lyngby By, Kgs. Lyngby. Arealet ejes af Lyngby-Taarbæk Kommune.

Det berørte område er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Det vil sige, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af arealet. Kommunen kan dog i særlige tilfælde meddele dispensation fra Naturbeskyttelseslovens § 3.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite fik i 1991 gravet en sø i Tordals Møse efter tilladelse fra Lyngby-Taarbæk Kommune. I mange år har denne sø i perioder gået over sine bredder og har oversvømmet et stort område nord for Ermelundsstien blandt andet en ridesti som løber langs Ermelundstien. Søen ændrer form hele tiden, dette kan konstateres på luftfotos fra forskellige år. Søen får tilført kilde- og overfladevand.

Ridestien ligger lavere end mosen, hvilket betyder, at der opstår en sø på stien i vinterhalvåret. Denne sø afsnøres når vandstanden falder senere på foråret. Når den afsnørede sø udtørre, dør de insekter, salamanderlarver og haletudser, der befinder sig her.

Mellem ridestien og søen er der rørgræsser, der om sommeren udgør en synsmæssig barriere til søen. Det samme gør en mindre kunstig høj, som ligger tæt på søen.

Formål

Det foreslås af DN lokalkomiteen i brev af 28. oktober 2010, at en række tiltag gennemføres for at højne natur- og landskabsværdierne inden for området, samt forebygge oversvømmelser af ridestien.

Det er 20 år siden søen er blevet gravet, og da DN i 2011 fejrer 100 års jubilæum, ønsker lokalkomiteen, at projektet skulle gennemføres i 2011, men det er på grund af ekstraordinære meget vand i sensommeren 2011 udsat til 2012.

Lyngby-Taarbæk Kommune, Miljø & Vej støtter projektet.

Projektet

Den eksisterende sø udvides ved gravning mod syd hen til den nuværende ridesti. Midten af søudvidelsen får en dybde på ca. 90 cm og herfra skræner søbunden svagt opad til den eksisterende terræn.

Det afgravede materiale køres bort eller anvendes evt. til at hæve terrænet, på den eksisterende ridesti.

En ny ridesti etableres højere i terrænet få meter fra den eksisterende ridesti.

Den kunstige høj/jordbunke mellem ridestien og søen fjernes evt., hvis ikke den har en væsentlig historisk betydning, dette vil blive undersøgt nærmere.

Gravearbejdet udføres bedst i medio august – til og med september, hvor vandstanden i søen er lav, og hvor der er færrest mulige padder på arealet.

Fremtidige forhold

Tordals Mose er ved at blive et enestående bynært naturområde, 1 km fra bymidten, og projektet kan give plante og dyrelivet forbedrede betingelser i søen, samt give mange mennesker muligheden for gode naturoplevelser.

Projektet vil især løse problemet med den afsnørede sø, hvor en del vandhulsdyr fanges, fordi den udtørres for tidligt på sommeren, før dyrene er udviklede nok til at forlade vandhullet.

Ridestiens forløb bliver flyttet sådan, at den undgår oversvømmelser og dermed kan anvendes hele året.

Besigtigelse

Kommunen har den 4. juli 2011 besigtiget området sammen med en konsulent fra Amphi Consult og konstateret, at den temporære vandansamling i år var intakt på det pågældende tidspunkt, hvilket i det mindste til dels må til-

skrives et skybrud to dage forinden. Vandansamlingen udgjorde på besigtigelsestidspunktet et sammenhængende vådområde med søen fra 1991 og var bevokset med vådbundsplanter som bl.a. håret star (*Carex hirta*) i dens glatte form *sublaevis* og den mindre almindelige art langbladet ranunkel (*Ranunculus lingua*).

Jordbunden skønnedes hovedsagelig at udgøres af mineralisk, uorganisk materiale. På den nævnte kunstige høj voksede bl.a. den mindre almindelig art Tadder-Vikke (*Vicia tetrasperma*). Selve søen var klarvandret og husede et ynglepar af blichøne. 3-4 landsvaler fouragerede på insekter over søen og de samlede mudder til redebygning på søens bred.

Luftfotomateriale

Luftfotos fra 2002, 2008 og måske 2006 viser den temporære vandansamling på ridestien. Denne ses derimod ikke på luftfotos fra 1995, 1999, 2004 og 2010, hvilket kan skyldes årstiden for fotooptagelserne.

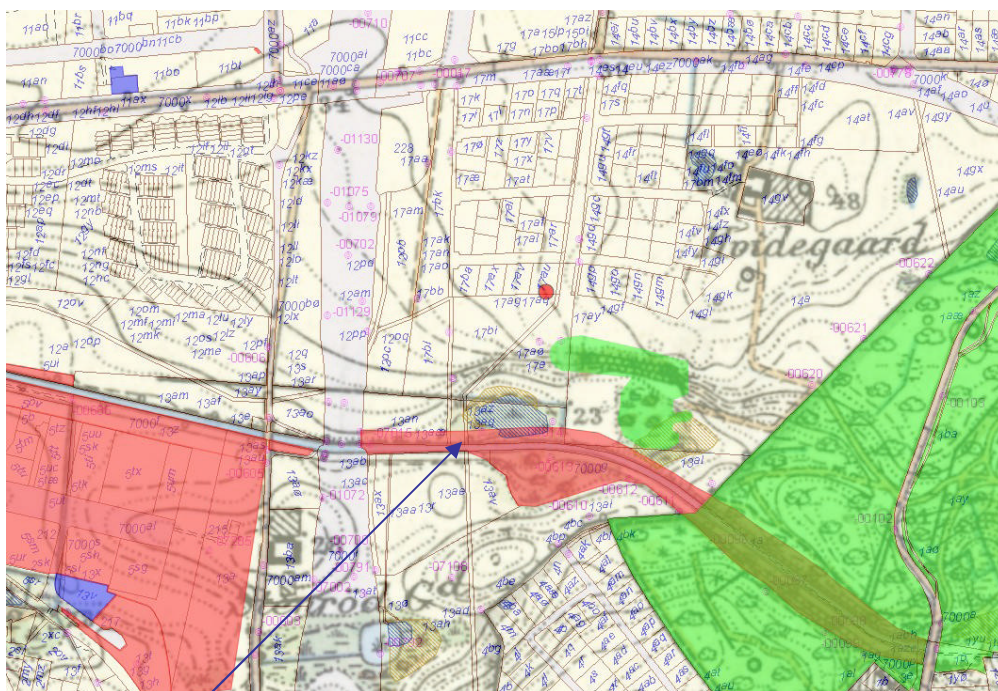
Paddeundersøgelse 2007

Mosen rummer et par småsøer, hvoraf den vestligste er undersøgt. Søen er besøgt flere gange pga. stort potentiale for spidssnudet frø. Af brune frøer fandtes dog kun butsnudet frø. Der hørtes således kvækning og sås ca. 40 ægklumper. Desuden fandtes skrubbudse, lille vandsalamander og grøn frø. I følge oplysninger fra DN i Lyngby-Taarbæk, så er stor vandsalamander kendt fra mosen. Eftersøgning af salamanderyngel i sommeren 2007 blev vanskeliggjort af særdeles høj vandstand.

Vandkvaliteten vurderes i undersøgelsen til at være god. Dele af vandfladen er bevokset med limnisk røsump. Der var desuden bevoksninger af Vand-Pileurt og Vand-Ranunkel sp.i det åbne vand.

Jordforurening

En del af arealet er kortlagt, fordi den tidligere fæstningskanal (se nedenunder for placering) er blevet fyldt med jord, slagge rester, murbrokker mv.

Placering af fæstningskanalen set i forhold til kortlægningen.

Der skal ved gravearbejde være særlig opmærksomhed på jordforurening og arbejdet stoppes i tilfælde af forurening. Der udarbejdes en graveplan for, hvor jorden lægges, og der tages evt. prøver af jorden, evt. før og hvis der er tegn på jordforurening.

Anden relevant lovgivning

Tordals Mose indgår i fredning af Den grønne landskabskile mellem Ermelunden og Lyngby Sø (Ermelundskilefredningen) fra 2002 ved Naturklagenævnets afgørelse af 18. september 2002.

Tordals Mose er omfattet af skovbyggelinjen - Naturbeskyttelseslovens § 17.

Dele af søudvidelsen vil måske berøre et areal, der er kortlagt som forurenet i medfør af Jordforureningslovens § 3.

Tordals Mose er udpeget som Nationalt Kulturarvsareal.

Vurdering

På baggrund af besigtigelsen og gennemgangen af luftfotos, og da søen og den temporære vandansamling til sammen er større end 100 m², har kommunen endeligt udpeget arealerne vist på vedlagte kort som vandhul, hvilket betyder, at arealerne er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Naturlilstanden må dermed ikke ændres uden særlig dispensation.

Det skal understreges, at det medsendte kort kun viser § 3-registrerede arealer på de ovenfor nævnte arealer. Det betyder, at der andre steder på ejendommen kan være områder, der er beskyttede, selv om områderne ikke fremgår af kortet. Det er naturlilstanden på arealet, der afgør, om der er tale om et beskyttet naturområde. Det er altid lodsejerens ansvar, det vil sige kommunens ansvar, at der ikke sker indgreb i beskyttede områder.

Vandhullet er ikke specifikt målsat i Regionplan 2005 eller i den kommende vandplan for Øresund (endnu ikke endelig vedtaget). Det betyder, at vandhullet har en generel målsætning, og dermed kun må påvirkes svagt af menneskelige aktiviteter, som kan reguleres efter regionplanen, eller skal opnå "god økologisk tilstand" jf. de kommende vandplaner. Det vurderes, at projektet er i overensstemmelse med den gældende Regionplan og kommende vandplan.

Det vurderes, at projektet ikke vil have negativ betydning for yngle- og rastemråder for særligt beskyttede arter opført på Habitatdirektivets bilag IV, og dispensationen vil ikke påvirke internationale naturbeskyttelsesområder. Dispensationen er således ikke i konflikt med bestemmelserne i Habitatbekendtgørelsen (BEK 408 1/5 2007).

I søen findes kransnålalger, som ellers kun er kendt få steder på Sjælland. Der graves kun perifert i selve søen. Søudvidelsen graves til kanten af den eksisterende sø og vil derfor ikke påvirke evt. kransnålealger væsentligt.

Området ligger bynært og bruges af mange borgere til rekreation. Ved at udvide søen helt hen til ridestien, vil den komme tættere på Ermelundsstien og udsigtsbænk og blive mere synlig herfra i sommerhalvåret.

Der gøres opmærksom på, at det eksisterende vådområde, hvorpå søen ønskes udvidet mod syd, også fremover er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Derimod forventes vandansamlingen på ridestien efter den planlagte opfyldning ikke længere at være omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Fremtidige ændringer af søens tilstand må således ikke foretages uden en ny dispensation, mens dette ikke er tilfældet for den – efter projektets gennemførelse - tidligere temporære vandansamlings vedkommende.

Jordhåndteringsplanen tager hensyn til at evt. forurenede jord ikke spredes, og bortskaffes til godkendt modtager.

Bundmaterialet, der planlægges afgravet, er primært mineralsk, således at der ikke er stor risiko for at opgravet organisk materiale deponeret i den tilgrænsende vandansamling vil afdræne til den eksisterende sø og næringsberige denne.

Der er ved afgørelsen lagt vægt på, at det planlagte indgreb vil højne såvel naturværdier og samtidig forbedre rekreative værdier i området ved, at:

øge publikums adgang og udsigt til søen,
fjerne den temporære vandansamling som de fleste forår udtørres usædvanligt hurtigt og dermed ikke udgør et egnet levested for den flora og fauna der normalt er tilknyttet temporære vandansamlinger samt og
udvide den eksisterende sø med et lavvandet parti der vil øge søens værdi som ynglested for bl.a. padder, som forventes at være langt bedre for naturen end den eksisterende temporære lavning.

Konklusion

Lyngby-Taarbæk Kommune vurderer samlet, at det beskrevne projekt ikke samlet har negativ virkning på § 3 området, og kan derfor give dispensation på de anførte vilkår.